

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalle

HE 78/2020 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI VÄLIAIKAISISTA POIKKEUKSISTA TYÖTTÖMYYSTURVALAKIIN COVID-19-EPIDEMIAN VUOKSI ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Pyydettyä lisälausuntona sosiaali- ja terveysministeriö tuo esiin seuraavaa.

Koulutukseen osallistuminen ja liikkuvuusavustuksen ehdot

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö on lausunnossaan tuonut esiin sen, että esityksen mukaan liikkuvuusavustusta voitaisiin väliaikaisesti maksaa kokoaikatyöhön, jos henkilön päivittäisen työhön liittyvän matkan kesto työn alkaessa ylittää keskimäärin kaksi tuntia nykyisen kolmen tunnin sijasta tai henkilö muuttaa vastaavalta etäisyydeltä työn takia, mutta muutos ei koskisi työhön liittyvää koulutusta.

Sosiaali- ja terveysministeriö yhtyy Yhteisjärjestön toteamukseen, että työhön liittyvän koulutuksen jättäminen poikkeussäännöksen ulkopuolelle aiheuttaa tilanteen, jossa samassa tapauksessa tulee noudattaa sekä kolmen tunnin (koulutuksen aika) että kahden tunnin (työsuhteen aika) työmatka-aikarajaa. Edelleen sosiaali- ja terveysministeriö on Yhteisjärjestön kanssa samaa mieltä siitä, että tästä seuraa yhden uuden muistisäännön tapausten käsittelyyn, mutta sen käytännön merkitys lienee erittäin vähäinen. Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että käytännön merkitykseen vaikuttaa se, miten moni työsuhde alkaisi koulutuksella, ja miten moni näistä työsuhteista sijaitsee työnhakijan asuinpaikasta nähdessä, että kahden tunnin työmatka ylittyy, mutta kolmen tunnin ei.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että säännöksessä tarkoitettulla koulutuksella ei tarkoiteta työpaikalla tapahtuvaa normaalia perehdyttämistä. Liikkuvuusavustukseen esitetty muutos on tarkoitettu tukemaan nopealla aikavälillä työn vastaanottamista, muun muassa maatalouden alkutuotannon kausityössä mutta myös muussa työssä. Kun Yhteisjärjestönkin toteamalla tavalla liikkuvuusavustuksia maksetaan erittäin vähän ja vielä vähemmän vastaanotettuun työhön liittyvän koulutuksen perusteella, muutoksen lyhyen voimassaoloajan perusteella on pidetty tarkoituksenmukaisena, että tavanomaista lyhyempää työmatkaan kuluva keskimääräinen aika ei sovellettaisi koulutukseen.

Siirtymäsäännöstä ja soveltamista koskevat kommentit

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että liikkuvuusavustusta ei maksettaisi väliaikaisen poikkeuksen mukaisen työmatkaan kuluva keskimääräisen ajan

perusteella enää 1.11.2020 alkaen, vaikka sen maksuaikaa olisi edelleen jäljellä. Eräissä lausunnoissa on painotettu, että liikkuvuusavustuksen maksaminen samoilla säännöksillä kauden loppuun saakka olisi kaikkien kannalta selkeämpää.

Esityksen soveltamista koskevien säännösten osalta Kela on tuonut esiin, että työttömyysetuuden sovittelussa sovellettavaa suojaosaa koskeva, alustavien tietojen perusteella tehty määrittelytyö on tehty siltä pohjalta, että voimaantuloajankohta olisi juuri 1.6.2020. Kela toteaa, että tätä aikaisempi voimaantulo ei ole mahdollinen, ja toisaalta myöhäisempi voimaantulokin edellyttäisi ylimääräistä järjestelmätöitä.

Näiden huomioiden osalta sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että voimaantulosäännöstä on mahdollista muuttaa esimerkiksi seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen 1 päivänä kesäkuuta 2020 alkaneelta työttömyysetuuden hakujaksolta maksettavaan soviteltuun työttömyysetuuteen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tätä lakia sovelletaan maksettaessa työttömyysetuutta hakujaksolta, joka alkaa 1 päivänä kesäkuuta tai sen jälkeen, kuitenkin viimeistään 31.10.2020.

Ennen tämän lain voimaantuloa alkaneen työn johdosta maksettavaan liikkuvuusavustukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tämän lain voimassa ollessa alkaneen työn johdosta maksettavaan liikkuvuusavustukseen sovelletaan tätä lakia.

Muut kommentit

SAK on esittänyt myös korjausta, jossa työttömyysturvalaista poistetaisiin siirtymäsäännös, jonka mukaan 13 viikon työssäoloa ei sovelleta, jos TTL 6 luvun 7 § tarkoitettu enimmäisaika on kesken. Tämä säännös ei sisälly lakiin, jota hallituksen esityksellä ehdotetaan muutettavaksi.

Sosiaali- ja terveysministeri

Aino-Kaisa Pekonen

Hallitusneuvos

Marjaana Maisonlahti